

НА ЗАХИСТІ СУМЩИНИ

Оборона і визволення Сумщини
(лютий – квітень 2022 р.)

Центр досліджень
воєнної історії
Збройних Сил України

**НА ЗАХИСТІ СУМЩИНИ.
ОБОРОНА І ВИЗВОЛЕННЯ СУМЩИНИ**
(лютий – квітень 2022 р.)

Вступ

Сумська область чи не першим із регіонів України опинилася на вістрі ворожого удару вже восени 2021 року, коли російська федерація вступила у завершальну фазу підготовки збройної агресії. Враховуючи, що протяжність державного кордону України з рф в межах Сумщини складає 564 км, маршрути наступу противника вглиб території України неминуче пролягали через Сумську область.

Розташована у смузі українсько-російського прикордоння, Сумщина є індустріально-аграрним регіоном. В області працювали підприємства нафтогазовидобувної, машинобудівної, хімічної й нафтохімічної промисловості, існував розвинений аграрний сектор. Найбільші міста області (Суми, Конотоп, Ромни, Шостка, Охтирка) є центрами адміністративних районів. У природно-географічному відношенні, північна частина Сумщини належить до Полісся, південна – до лісостепової зони. Територією області, з південного заходу на північний схід, пролягають автомагістралі, які з'єднують цивілізований світ із західними регіонами росії.

Сумська область входила до складу Сіверського операційного району, що належав до зони відповідальності Оперативного командування "Північ". У 2021 році командувачем військ ОК "Північ" за наказом Головнокомандувача ЗС України був призначений генерал Віктор Ніколюк, лицар ордена Богдана Хмельницького III ст.

Генерал В. Ніколюк

Керівництво органів влади Сумщини не вірило у неминучість широкомасштабного вторгнення РФ на територію України. Голова Сумської ОДА Д. Живицький так згадував про початок 2022 року: "Ми були впевнені, що за відсутності передумов, причин до нас ніхто не зайде. Нащо воювати на нашій території? Ми думали: от, може, після політичних рішень у Росії буде якась ескалація в Донецькій і Луганській областях. Але повноцінний наступ з боку Сумщини – ні, цього ніхто не очікував".

Однак, з метою протидії можливого російському вторгненню, командування Збройних Сил України ще в 2016 р. передислокувало на Сумщину 58-му окрему мотопіхотну бригаду ім. гетьмана І. Виговського. Сформована навесні 2015 р., бригада тривалий час брала участь у бойових діях проти російських окупантів та їхніх найманців на Донбасі. З 2019 року командиром 58 омпр був полковник Дмитро Кащенко, лицар ордена Богдана Хмельницького II і III ст.

полковник Д. Кащенко

полковник Р. Шевчук

З огляду на зростання загрози широкомасштабного російського вторгнення, командування ЗС України прийняло рішення передислокувати на Сумщину 93-ю окрему механізовану бригаду "Холодний Яр" (пункт постійної дислокації – смт. Черкаське Дніпропетровської області). Сформована в 2002 році на базі 93-ї гвардійської мотострілецької дивізії, бригада з 2014 року брала участь у бойових діях на Донбасі. В січні 2022 року командиром 93 омбр був призначений полковник Р. Шевчук, лицар ордена Б. Хмельницького II та III ст. В середині лютого бригада отримала наказ зайняти ділянку оборони на Сумщині, куди й готувалася вирушити станом на 23 лютого 2022 року.

В Охтирці дислокувався 91-й окремий Охтирський полк оперативного забезпечення. Як підрозділ інженерних військ, полк брав активну участь у бойових діях на Донбасі в 2014 – 2016 рр., здійснював миротворчу місію в складі Українського контингенту в Республіці Косово. Командиром полку був полковник Денис Дикий, лицар ордена "За мужність" III ст.

Крім того, з 2018 року на Сумщині розпочалося формування 117-ї окремої бригади Територіальної оборони ЗС України. З грудня 2021 р. командиром 117 обр ТрО був полковник Сергій Кир'ян. Станом на середину лютого 2022 року, бригада нараховувала кількості військовослужбовців і 500 резервістів. Бійці територіальної оборони були забезпечені стрілецькою зброєю. Підрозділи бригади дислокувалися в мм. Суми, Конотоп, Ромни, Шостка, Охтирка, смт Степанівка Сумського району.

Чимало колишніх учасників АТО й ООС, які мешкали на території Сумської області, на початку 2022 року були готові за першим покликом стати на захист свого краю від російського вторгнення. Голова Спілки ветеранів Сумщини В. Лаврик та директор Центру військово-патріотичного виховання молоді С. Савченко 16 лютого звернулися до органів влади з проханням посприяти створенню на території Сумської територіальної громади добровольчого батальйону.

Охорону державного кордону на території Сумської області здійснювали підрозділи 5-го прикордонного загону Державної прикордонної служби України. З огляду на нарощування угруповання зс рф у прикордонних районах росії, керівництво ДПСУ 21 лютого доручило сумським прикордонникам встановити додаткові тимчасові режимні обмеження на території Охтирського, Сумського, Конотопського та Шосткинського прикордонних районів Сумської області. Охорону

полковник С. Кир'ян

критично важливих об'єктів цивільної та військової інфраструктури регіону було посилено за рахунок військових формувань Міністерства внутрішніх справ України.

Командування Збройних Сил України вживало заходів для нарощування бойових спроможностей та підвищення боєздатності підрозділів Збройних Сил та інших формувань сектору безпеки на території Сумської області. В рамках командно-штабних навчань "Заметіль-2022", на Сумщині в середині лютого 2022 року відбулися військові навчання підрозділів ЗС України, ДПСУ, Національної гвардії. В ході навчань, відбулися планові заняття з бойової підготовки та злагодження підрозділів, відпрацьовувались дії щодо управління угрупованнями військ під час ведення бойових дій, а також щодо протидії ворожим диверсіям та подолання кризових ситуацій на важливих державних об'єктах.

Враховуючи ймовірність широкомасштабного російського вторгнення, на початку 2022 року командувач військ ОК "Північ" генерал В. Ніколюк наказав розосередити війська ОК "Північ", в тому числі й 58 омпбр. Підрозділи бригади було розосереджено в Конотопі, Шостці, Глухові.

Станом на 23 лютого 2022 року, в прилеглих до Сумщини прикордонних районах російської федерації було зосереджено угруповання російських військ в складі 36-ї й 41-ї загальновійськових армій, яке нараховувало чотирнадцять БТГр (9600 військовослужбовців, 320 танків, 460 бойових броньованих машин) та системи їх оперативного й логістичного забезпечення. У подальшому, угруповання було посилене за рахунок 90-ї танкової дивізії зі складу 2-ї загальновійськової армії.

Початок широкомасштабної збройної агресії російської федерації на Сумщині. Близько 5 год. ранку 24 лютого російські війська обстріляли з артилерії прикордонні населені пункти Сумщини, після чого колони ворожої бронетехніки

перетнули державний кордон. Дії противника були спрямовані на швидке захоплення м. Суми, головних транспортних вузлів й автошляхів області, з метою забезпечення подальшого просування основних сил угруповання зс рф на Київ. Початковим успіхам противника сприяла величезна перевага російських військ у живій силі й військовій техніці, масоване застосування ворогом бойової авіації, реактивних систем залпового вогню.

Першими бій з ворогом прийняли прикордонники, які ціною власного життя намагалися затримати просування противника. Знаходячись на момент широкомасштабного вторгнення в Конотопі, я наказав 58 омпбр висуватися на визначені рубежі оборони в північній частині Сумської області.

Під Глуховом в бій з переважаючими силами противника вступили розташовані в цьому районі підрозділи бригади. Командир 16-го мотопіхотного батальйону майор Володимир Логущ так описував бойове зіткнення: "Перший бій ми прийняли на перехресті доріг Київ – Москва – Шостка – Глухів. Там на мосту основні сили батальйону вступили в бій. Почали працювати наші вогневі засідки. Але половина колони прорвалася в бік Кролевеця".

Протягом 24 лютого у районі Кролевеця підрозділам 58 омпбр вдалося затримати просування колони бронетехніки окупантів. Також було зупинено наступ колони ворожих танків в районі Путивля. Як згадував командир 58 омпбр полковник Д. Кащенко, визначена для бригади смуга оборони охоплювала по фронту близько 270 км. Однак сил бригади було недостатньо, аби тримати оборону на такій величезній ділянці проти переважаючих сил ворога.

Стрімке просування противника на усіх напрямках бойових дій та відсутність суцільної лінії оборони створили загрозу оточення підрозділів 58 омпбр. Командир

бригади згадував: “Першого ж дня рашисти рушили через кордон просто величезними колонами. Коли по обіді зав’язалися бої у Конотопі, стало зрозуміло, що бригада може опинитися у кільці”. За спогадами полковника Д. Кащенко, командуванням було прийнято рішення відвести 58 омпбр на Чернігівщину: “Ми розуміли, що можемо опинитися в оточенні без можливості підвезення боєприпасів і втратити все. Боєприпаси закінчилися б за тиждень, місто було б зруйноване, а далі що робити? Здаватися в полон – не варіант, тому було ухвалено рішення відійти ближче до Чернігова Московською трасою, між Кіптями і Конотопом”.

Відхід 58 омпбр на визначені рубежі в Чернігівщині дозволив зберегти живу силу та військову техніку бригади. Незважаючи на високий темп російського наступу, противнику не вдалося знищити цю військову частину. Уже невдовзі бригада в складі інших угруповань Сил оборони України взяла активну участь у розгромі російських військ під Черніговом й звільненні Сіверщини від окупантів.

Відступивши за межі Сумської області, підрозділи Сил оборони зруйнували міст через р. Сейм біля Батурина, позбавивши тим самим противника можливості використовувати автотрасу E101 для перекидання своїх сил і засобів до Чернігівщини.

Зазнала невдачі спроба російських військ захопити Суми. Хоча 24 лютого колоні ворожої бронетехніки вдалося зайти в місто, в бій з окупантами вступив батальйон ТрО й бійці десантно-штурмового підрозділу, який напередодні прибув до Лебедина і за перших ознак широкомасштабного вторгнення вирушив до обласного центру. Оборону міста очолив командир 117 обр ТрО полковник Сергій Кир'ян. Бій

відбувався в районі кадетського корпусу, адміністративні й державні будівлі міста залишались під контролем української влади. В результаті вуличних боїв, сили противника були змушені залишити Суми.

24 лютого було відбито і спробу противника захопити м. Охтирка. Оборону міста керував командир 91-го окремого полку оперативного забезпечення полковник Денис Дикий. Сили захисників Охтирки також включали 154-й батальйон ТрО, роту охорони РТЦК та СП, а також загін співробітників МВС України. Коли колона російської бронетехніки увійшла в місто, захисники відкрили вогонь зі стрілецької зброї й РПГ-18, завдали суттєвого ураження противнику й змусили його відступити. 25 лютого підрозділи зс рф знову спробували увійти в місто, але ще на підході до нього були знищені.

полковник Д. Дикий

майор О. Сліпко

Важливу роль у зриві планів противника захопити Охтирку зіграло прибуття до міста 1-го батальйону 93-ї окремої механізованої бригади "Холодний Яр" (командир батальйону – майор Олександр Сліпко). В ході боїв під Охтиркою, підрозділи 93 омбр витіснили сили противника за межі міської забудови.

У Лебедині військовослужбовці ЗС України стримували наступ російських військ на околицях міста.

Успішним діям підрозділів Сил оборони України на Сумщині сприяло ефективне використання нашими бійцями найсучасніших засобів ураження, отриманих від західних держав. Зокрема, 24 лютого у районі Глухова й Конотопу військовослужбовці ЗС України за допомогою ПТРК "Javelin" нанесли значні втрати колоні ворожих танків.

Надзвичайно ефективним засобом проти ворожої бронетехніки став ударний БпЛА "Bayraktar".

Таким чином, на початковому етапі широкомасштабного вторгнення противнику вдалося, використовуючи фактор раптовості та значну перевагу в силах і засобах, просунути вглиб Сумщини й взяти під контроль частину автошляхів області. Але при цьому, основні сили угруповання зс рф вели наступ на Чернігівщині, а розташованих на Сумщині російських військ було недостатньо для цілковитої окупації області. Стійкий опір українських захисників завадив противнику взяти під контроль головні адміністративні центри регіону.

Організація оборони області. Успішні дії захисників Сумщини суттєво деморалізували противника й дозволили побудувати ефективну оборону проти окупантів. Відкинувши російські війська від найбільших населених пунктів області, підрозділи Сил оборони отримали можливість для зміцнення оборони, перегрупування, підтягування резервів та поповнення запасів МТЗ. У містах було організовано систему блокпостів, активно відбувалося формування підрозділів ТрО.

Навколо Шостки було створено сім блокпостів. "Громадські формування наводять порядок і не дають можливості мародерства, звертають увагу на світломаскувальні заходи," – так окреслив ситуацію в Шостці міський голова М. Нога. У ніч на 1 березня на блокпосту поблизу с. Миронівка, що на околиці Шостки, зав'язався бій з російською ДРГ. У ході бою ворожу групу було ліквідовано.

Ввечері 1 березня підрозділи Сил оборони у Глухові частково звільнили трасу Кіпті – Бачівськ. На в'їзді до України з території рф було споруджено завали зі стовбурів дерев, будівельних блоків та інших загороджувальних матеріалів. Бійці ТрО взяли трасу під контроль, виставивши блокпости. 2 березня підрозділи 5-го прикордонного загону спільно з підрозділами ЗС України витіснили окупантів і вийшли на лінію державного кордону на Сумщині. 8 березня українські війська зупинили під Глуховим наступ п'яти БТГр 90-ї гвардійської танкової дивізії та чотирьох БТГр 2-ї гвардійської загальновійськової армії ворога.

Окупанти неодноразово здійснювали спроби зайняти Суми, але кожного разу були змушені відступати, зазнаючи відчутних втрат у живій силі та військовій техніці. 2 березня бійці 150-го і 155-го батальйонів ТрО відбили у противника 7 одиниць бронетехніки – 1 БМП, 1 танк Т-72, 1 броньований гусеничний тягач МТ-ЛБ, 3 БТР-80, 1 САУ 2С1.

У Ромнах оборону проти сил ворога вів 152-й батальйон ТрО. У с. Пустовійтівка Роменського району за допомогою БпЛА "Bayraktar" було знищено частину військової техніки противника, в тому числі установки РСЗВ "Град".

Прибуття до Охтирки підрозділів 93 омбр зміцнило оборону міста. В ході важких боїв, підрозділи бригади завдали противнику важких втрат і змусили його перейти до оборони.

Понівечена російська військова техніка

Успішно стримували просування противника підрозділи Сил оборони у Лебединському районі. 28 лютого військовослужбовці ЗС України, застосувавши ударний БпЛА "Bayraktar", знищили біля с. Куличка Лебединського району ворожі танки й РСЗВ "Град". У ніч на 2 березня Сили оборони поблизу с. Бішкинь Лебединського району знищили кілька десятків одиниць російської бронетехніки, головним чином танки і БТР. 3 березня підрозділи 93 омбр знешкодили колону ворожих військ поблизу с. Московський Бобрик. Було знищено російські танки Т-72Б3, Т-80У та іншу бронетехніку.

Противник домігся часткового успіху лише на півдні Сумщини, зайнявши 1 березня м. Тростянець. Однак навіть в умовах окупації, місцеві формування ТрО продовжували вести бойові дії проти російських військ.

7 березня Генеральний штаб ЗС України повідомив: "Угруповання ворога, що діє на окремих напрямках біля Конотопу та Охтирки втратили до 50 відсотків особового складу. Для продовження наступальних дій потребують перегрупування та поповнення запасів".

Міста Сумщини перетворились на осередки організованого опору окупантам. Підрозділи Сил оборони України на Сумщині постійними турбуючими діями сковували противника, змушуючи його виділяти додаткові сили для спроб повністю оточити головні міста області й зламати опір їх захисників. Це відіграло значну роль у зриві нарощування окупантами спроможностей для наступу на Київ.

Ескалація терору окупантів й падіння рівня боєздатності російських військ. Не досягнувши успіху в зайнятті основних адміністративних центрів Сумщини, противник перейшов до руйнування об'єктів військової та цивільної інфраструктури шляхом артилерійських, ракетних і авіаційних обстрілів. Дії окупантів свідчили про

цілковите ігнорування ними законів та звичаїв ведення війни, а також міжнародного гуманітарного права. Про ознаки геноциду в діях російських військ неодноразово заявляли офіційні представники української влади, урядів західних держав та міжнародних організацій.

Від ворожих обстрілів та бомбардувань на Сумщині постраждали об'єкти цивільної інфраструктури, заклади освіти, лікарні і підприємства, установи державної та комунальної власності. Зокрема, ввечері 7 березня і в ніч на 8 березня противник завдав авіаційних ударів по Сумам, внаслідок чого загинули 22 мирних жителів, у тому числі 3 дітей. Увечері 14 березня російська авіація піддала бомбардуванню промислові підприємства та об'єкти цивільної інфраструктури м. Шостка, знищивши практично усі промислові цехи та склади. Внаслідок бомбардування було пошкоджено більше 30 житлових будинків, школа, дитячий садок тощо. Інші міста Сумщини, що перебували у ворожій блокаді, опинились на межі гуманітарної катастрофи через порушення роботи об'єктів критичної інфраструктури внаслідок вогневих ударів противника. Ворожі війська систематично обстрілювали житлові квартали й тероризували мирне населення. З боку російських військовослужбовців мали місце мародерство, розправи над представниками цивільного населення та інші військові злочини.

Руйнування на Сумщині внаслідок російських обстрілів

Оскільки гуманітарна криза в тимчасово окупованих районах Сумської області набула широкого розголосу, противник під тиском міжнародної спільноти був змушений погодитись на організацію "гуманітарних коридорів" для евакуації на Полтавщину жителів населених пунктів Сумщини, що знаходились у блокаді. 12 березня на Сумщині діяли "коридори" для евакуації населення з Сум, Тростянця, Конотопа, Лебедина, Ромен, Великої Писарівки та Краснопілля. 15 березня на Сумщині відкрилися "гуманітарні коридори" за п'ятьма маршрутами – із Сум, Тростянця, Лебедина, Конотопа і Шостки. 18 березня на території області знову працював "гуманітарний коридор".

Неспроможність противника подолати опір підрозділів Сил оборони України на Сумщині обмежувала логістичні спроможності наступального угруповання зс рф на Сіверщині. Чим далі від кордону просувались російські війська, тим довшими й вразливішими ставали їх логістичні шляхи. В результаті успішних дій підрозділів Сил оборони України було зірвано спроби противника розгорнути центри МТЗ на тимчасово окупованих територіях Сумщини. В цих умовах розтягнутість комунікацій призвела до порушення організації логістики наступального угруповання зс рф, що стало суттєвим фактором зменшення темпів наступу противника на Чернігів та Київ.

Неготовність противника до логістичного забезпечення своїх сил упродовж тривалого періоду бойових дій знижувала боєздатність ворожих військ. Неодноразово колони військової техніки противника зупинялися через нестачу ПММ. Нерідко російські військовослужбовці залишали напризволяще бронетехніку, в якій закінчилося паливо.

Кинута напризволяще окупантами військова техніка

Зростання масштабів мародерства й дезертирства серед російських військовослужбовців свідчило про погіршення морально-психологічного стану противника. Бойові зіткнення російських військ з українськими захисниками нерідко перетворювалися у неорганізовану втечу окупантів. Зафіксовано численні випадки залишення особовим складом підрозділів зс рф бойової та іншої техніки у справному стані, з достатнім боєкомплектom, заради втечі з награваним майном на більш швидкісних вантажівках. Внаслідок цього, протягом перших тижнів бойових дій підрозділи Сил оборони України на Сумщині здобули значну кількість трофейного ОВТ, придатного для подальшого застосування навіть без проведення суттєвих ремонтно-відновлювальних робіт.

Відступ російських військ і остаточне визволення Сумщини. Зазнавши значних втрат у живій силі та ОВТ, а також втративши значні запаси МТЗ, угруповання зс рф в Сіверському операційному районі до середини березня 2022 року вичерпало наступальні спроможності. Під ударами Сил оборони України противник розпочав відступ з Чернігівщини.

В умовах втрати противником стратегічної ініціативи, українські захисники Сумщини посилили натиск на окупантів. 22 березня підрозділи 93 омбр розпочали бої за звільнення м. Тростянець, який очистили від противника 26 березня. Наступного дня від окупантів було звільнено н.п. Славгород і Краснопілля. Водночас, розпочалося звільнення західних районів Сумщини українськими військами, які наступали з Чернігівщини. На початку квітня 2022 року за наказом командувача Оперативно-стратегічного угруповання військ "Північ" було сформовано тактичну групу "Суми" в складі двох окремих батальйонів. Просуваючись із території Чернігівщини, підрозділи групи вийшли до району Конотопа й успішно деблокували місто. Кидаючи військово майно, окупанти неорганізовано відступили на схід.

Полонені російські окупанти

На початку квітня 2022 року командування противника прийняло рішення про недоцільність подальших спроб утримати під своїм контролем тимчасово окуповані території Сумщини. Розпочалося планомірне відведення російських військ з Сумської області на територію рф, з метою відновлення їх боєздатності. На цей час, значне скупчення російських військ залишалося на території Білопільської, Путивльської, Буринської, Ново-Слобідської й Попівської територіальних громад, а також у районі

поблизу Конотопу. За наявними даними, виведення військ планувалося здійснити у два етапи протягом 15 діб.

Однак завдяки деморалізації російських військовослужбовців й дезорганізації управління військами зс рф, відступ окупантів перетворився на хаотичну втечу. Залишаючи тимчасово окуповані території Сумщини, російські війська знищували житлові будівлі, об'єкти цивільної інфраструктури, проводили мінування житлових кварталів, руйнували мости й шляхопроводи. Було зафіксовано численні випадки вбивств, пограбувань, мародерства, зґвалтувань та інших проявів насильства російських військовослужбовців над цивільним населенням.

За оперативною інформацією, станом на 7 квітня переважна більшість російських військ залишила територію Сумської області. Станом на 9–10 квітня, російські окупанти завершили виведення своїх сил з території Сумщини до рф. На звільнених територіях ще певний час перебували малочисельні групи російських військовослужбовців, які переховувалися або намагалися самостійно перетнути Державний кордон України.

Бійці Територіальної оборони Сумщини з трофейним російським танком

11 квітня підрозділи 5-го прикордонного загону ДРСУ відновили контроль на раніше непідконтрольних ділянках державного кордону в Сумській області. Уздовж лінії кордону одразу ж розпочалося спорудження фортифікаційних споруд і оборонних укріплень, створювалися додаткові застави ДПСУ. 14 квітня було видано розпорядження головнокомандувача ЗС України про переформування тактичної групи "Суми" на оперативно-тактичне угруповання "Суми". Саме на війська ОТУ "Суми" було покладено завдання посилення охорони державного кордону України, недопущення вторгнення

противника на територію області й ведення стабілізаційних дій у прикордонних районах Сумщини.

Наслідком дій окупаційних військ стали значні людські втрати серед цивільного населення, колосальні фінансові збитки, масове руйнування житлових, громадських і промислових будівель, об'єктів транспортної, енергетичної, комунальної інфраструктури.

Починаючи з квітня 2022 року, підрозділи Сил оборони України в Сумській області виконували завдання з охорони об'єктів критичної інфраструктури, забезпечення безпеки цивільного населення й відновлення у регіоні діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування та військового управління. Попри постійні обстріли російськими військами прикордонних районів Сумщини, які продовжувалися навіть після деокупації області, регіон почав упевнено відновлювати економічне життя й працювати на перемогу над ворогом.

Результати. В ході широкомасштабного російського вторгнення й окупації Сумської області, дії противника характеризувались низьким рівнем організації взаємодії угруповань, з'єднань, військових частин і тактичних груп, незадовільним станом організації логістичного забезпечення, масовими порушеннями законів і правил ведення війни.

Дії українських військ в цілому відрізнялись рішучістю, поєднанням стійкості й активності в обороні, намаганням перехопити ініціативу у противника, високим рівнем взаємодії усіх складових сил оборони, різних видів і родів військ, сміливими й нестандартними тактичними рішеннями. Усе це призвело до завдання важких втрат переважаючим силам противника, зниження боєздатності його військ, зірвало його стратегічні та оперативні плани.

Героїчний подвиг захисників Сумщини був високо відзначений українським суспільством та керівництвом нашої держави. Чимало захисників Сумщини були нагороджені орденами й відзнаками за мужність та самовідданість, виявлені у ході бойових дій. За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі, Указом президента України було присвоєно звання Герой України з врученням ордена "Золота Зірка":

командувачеві ОК "Північ", генерал-майору Віктору Ніколюку;

командиру 58 омпбр полковнику Дмитру Кащенку;

керівнику оборони Охтирки, полковнику Денису Дикому;

старшому сержанту Андрію Івашку (посмертно);

сержанту Дерусовій Інні Миколаївні (посмертно);

штаб-сержанту Роману Гришаку;

капітану Віталію Гураль;

старшому лейтенанту Артуру Кравченку